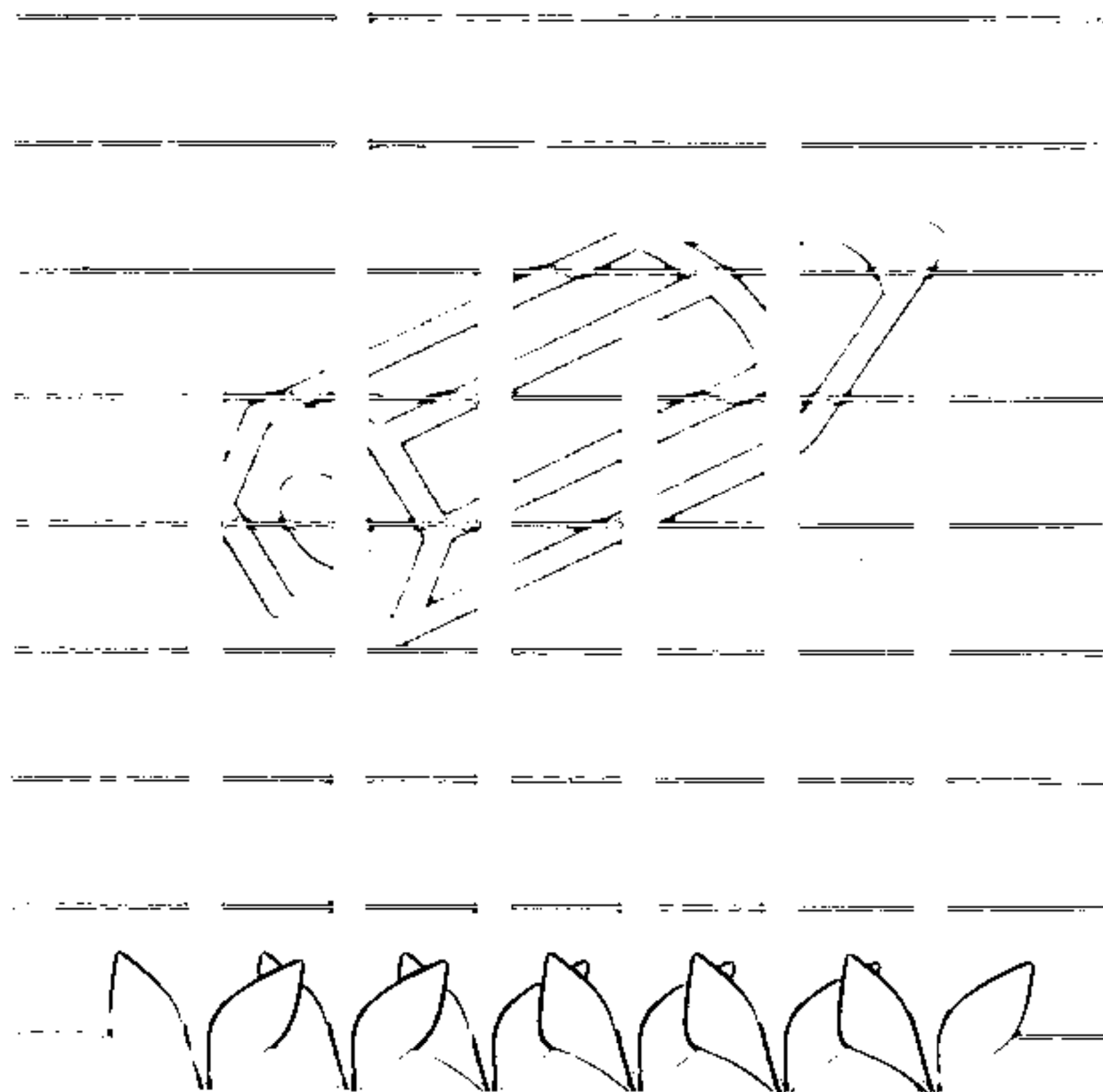

המוסד לביטוח לאומי

סקרים מנהליים

**כח האדם המועסק
במוסד לביטוח לאומי
לפי תכונות אישיות ותעסוקתיות
1997**

**מאת:
אבנר שרף**

פנימי

מס' 42

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

**כח האדם המועסק במוסד לביטוח לאומי
לפי תכונות אישיות ותעסוקתיות
1997**

מאת: אבנר שרף

ירושלים, אלול תשנ"ח, אוגוסט 1998

הקדמה

הפרסום הנוכחי מציג תמונת מצב על כוח העבודה במוסד לביטוח לאומי בדצמבר 1997. הוא יאפשר למוסד על דרגיו השונים ללמוד על המאפיינים האישיים המקצועיים והדמוגרפיים של עובדי המוסד לביטוח לאומי על כול סניפיו ושלוחותיו. נתונים דומים פורסמו בשנים קודמות אך לא פורסמו שיטתית.

כשלושה-רבעים מעובדי המוסד הן נשים ולכן מרבית הנתונים מוצגים גם עפ"י מין, ובכך יינתן ביטוי לתרומתן הגדולה של הנשים בקידום יעדיו ופעולותיו של המוסד. הנתונים המרכזיים הושאו גם לתקופות קודמות ובעיקר לשנת 1993.

כמו כן מובאים לראשונה לאחר שנים רבות נתונים על עובדי המוסד שפרשו לגימלאות לפי מאפיינים שונים.

יש להדגיש שהנתונים בפרסום זה מתייחסים לעובדים שבינם ולבין המוסד קיימים יחסי עובד מעביד. הנתונים אינם כוללים עובדים המועסקים בהסדרים אחרים כגון עובדי דאטה ועובדי קבלן ולכן אין בהם לשקף את תשומות העבודה במוסד במלואן.

העבודה רוכזה והוכנה על ידי מר אבנר שרף, ועל כך נתונה לו תודתי.

חובה נעימה לי להודות למר יעקב טל על הכנת העיבודים ולמר חנוך צווייג שסייע רבות בהצעותיו המועילות, וכן לגבי אורלי אבוטבול על הדפסת הפרסום.

שלמה כהן

סמנכ"ל מחקר ותכנון

תוכן העניינים

עמוד

1	מבוא
2	1. תכונותיהם של עובדי המוסד לפי מאפיינים אישיים ותעסוקתיים
8	2. חלקן של הנשים בסך העובדים לפי קבוצות מיון שונות
13	3. העובדים בסניפים לפי מאפיינים שונים
19	4. מספר המשרות לפי יחידות מקצועיות בשנים 1984-1997
21	5. השוואת מאפייני עובדי המוסד לעומת אלה של עובדי המדינה
24	6. הפורשים מהמוסד בשנת 1997

מבוא

הסקירה הנוכחית מציגה את התפלגות עובדי המוסד בדצמבר 1997 שקיימים ביניהם ולבין המוסד יחסי עובד-מעביד לפי קבוצות מיון שונות, תוך השוואה למצב ששרר בדצמבר 1993, במטרה להבליט את השינויים שחלו בין שתי נקודות זמן אלה.

בדצמבר 1997 מנה המוסד 3,371 עובדים, אשר קיים יחסי עובד-מעביד בינם בין המוסד. בהשוואה לדצמבר 1993 (3,234 עובדים). זהו גידול של 4.2%.

כמו כן תוצג התפתחות מספר המשרות האפשריות שאוישו בפועל ע"י המחלקות השונות בנקודות זמן שונות. בדו"ח זה נמנענו מלהציג התפלגות העובדים לפי דרגות בשל הקשיים במציאת מכנה משותף לסוגי הדירוגים וכן בשל השינויים התכופים שחלו בדרגות העובדים.

בשנים האחרונות יש התעניינות רבה במעמדן של הנשים במוסד עקב הגידול הניכר במשקלן במשך השנים. על פי הנתונים האחרונים (בדצמבר 1997) משקלן בסך העובדים הוא 73.4%. על כן, נציג נתונים השוואתיים על שיעור הנשים בתוך עובדי המוסד לפי מאפיינים שונים.

לראשונה לאחר זמן רב מוצגים נתונים גם על הפורשים מהמוסד בשנת 1997 תוך בחינת משקלם היחסי במשרד הראשי ובסניפים וביחידות המוסד.

כמו כן יש עניין רב להשוות את המאפיינים הדמוגרפיים וכן נתונים תעסוקתיים (מעמד וותק) של עובדי המוסד לעומת אלה העובדים בסקטור הציבורי כפי שבא לידי ביטוי בדו"ח האחרון של נציבות שירות המדינה לשנת 1995 (שפורסם בשנת 1996).

1. תכונותיהם של עובדי המוסד לביטוח לאומי לפי מאפיינים אישיים ותעסוקתיים

להלן סיכום תכונותיהם של עובדי המוסד לפי מאפיינים אישיים ותעסוקתיים, תוך הדגשת השינויים שחלו בין דצמבר 1993 לדצמבר 1997.

1.1 עובדי המוסד לפי גיל ומין – לוח מס. 1

בחינת השינויים שחלו בקבוצות הגילים של העובדים מעלה כי חל גידול משמעותי במשקל העובדים מסה"כ העובדים גילאי 40-49 מ-33.3% בדצמבר 1993 ל-37.6% בדצמבר 1997. בגילאי 50-59 מ-12.1% בדצמבר 1993 ל-16.8% בדצמבר 1997. לעומת ירידה בגילאי 20-29 מ-16.6% בדצמבר 1993 ל-12.0% בדצמבר 1997.

לוח מס. 1: עובדי המוסד לפי קבוצות גיל ומין בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

גיל	דצמבר 1997			דצמבר 1993			אחוז השינוי		
	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
סה"כ באחוזים	3,371	897	2,474	3,234	917	2,317	4.2	-2.2	6.8
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0			
עד 19	0.4	0.8	0.2	0.3	0.8	0.1	20.0	0.0	66.7
20-29	12.0	8.7	13.2	16.6	13.3	17.9	-24.6	-36.1	-21.2
30-39	28.6	25.5	29.8	33.5	27.8	35.7	-11.0	-10.5	-11.1
40-49	37.6	36.0	38.2	33.3	33.4	33.3	17.7	5.6	22.5
50-59	16.8	20.1	15.6	12.1	16.8	10.3	44.6	16.9	62.6
60+	4.6	8.9	3.0	4.2	7.9	2.7	14.8	11.1	19.0

1.2 העובדים לפי דירוג ומין – לוח מס. 2

רוב העובדים משובצים בדירוג המינהלי: 73.0% מסה"כ העובדים בשנת 1997. זוהי ירידה מתונה לעומת משקלם בשנת 1993 (74.8% מסה"כ העובדים). הקבוצה השניה בגודלה היא דירוג המח"ר בו נכללים 15.8% מסה"כ העובדים בדצמבר 1997 לעומת 14.9% בדצמבר 1993.

בחינת הנתונים לפי מין מראה כי בדצמבר 1997 היו 74.3% מהנשים מצויות בדירוג המינהלי לעומת 69.6% אצל הגברים.

בדירוג המח"ר אנו מוצאים שמשקל הגברים גבוה משל הנשים 17.9% לעומת 15.1%, בהתאמה.

בהשוואה לדצמבר 1993 לא חלו שינויים מהותיים במשקל דירוג זה בקרב הגברים, לעומת גידול מסויים בקרב הנשים.

לוח מס. 2: עובדי המוסד לפי קבוצות דרוג ומין בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

דירוג	דצמבר 1997			דצמבר 1993			אחוז השינוי		
	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
סה"כ באחוזים	3,371	897	2,474	3,234	917	2,317	4.2	-2.2	6.8
מינהלי	73.0	69.6	74.3	74.8	71.0	76.3	1.7	-4.1	3.9
מח"ר	15.8	17.9	15.1	14.9	17.8	13.8	10.6	-1.2	16.6
מקצועי ¹	9.2	6.6	10.0	8.3	5.7	9.3	15.4	11.3	16.4
אחר	2.0	5.9	0.6	2.0	5.5	0.6	4.7	6.0	0.0

1. כולל עובדים בדירוג טכנאים, מהנדסים, רופאים, משפטנים ועוד.

1.3 העובדים לפי מעמד בעבודה ולפי מין – לוח מס. 3

בדצמבר 1997 כ-77.3% מעובדי המוסד היו קבועים, 22.1% היו עפ"י חוזה, השאר (פחות מאחוז) היו במעמד זמני וארעי. משקלם של האחרונים פחת במידה ניכרת לעומת דצמבר 1993.

בחינת הנתונים לפי מין בדצמבר 1997 מעלה כי בעוד שמשקל העובדים במעמד קבוע ירד קימעה – מ-77.8% בדצמבר 1993 ל-77.3%. חל גידול משמעותי במספר העובדים על פי חוזה, ומשקלם עלה מ-21.1% בדצמבר 1993 ל-21.8% בדצמבר 1997.

לוח מס. 3: עובדי המוסד לפי קבוצת מעמד בעבודה ומין בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

מעמד	דצמבר 1997			דצמבר 1993			אחוז השינוי		
	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
סה"כ באחוזים	3,371	897	2,474	3,234	917	2,317	100.0	100.0	100.0
קבוע	77.3	72.1	79.2	77.8	72.1	80.0	77.3	72.1	77.3
זמני	0.4	1.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.4	1.1	0.2
ארעי	0.2	0.7	0.1	2.1	2.8	1.8	0.2	0.7	0.1
חווה	21.4	23.9	20.3	19.9	24.3	18.2	21.4	23.9	20.3
חווה בכיר	0.7	2.2	0.2	0.2	0.8	0.0	0.7	2.2	0.2
							6.8	-2.2	4.2

1.4 העובדים לפי וותק ומין – לוח מס. 4

משקל העובדים עם וותק של 16 עד 25 שנים עלה מ-29.8% בדצמבר 1993 ל-37.3% בדצמבר 1997 מסה"כ עובדי המוסד. במקביל לכך חל גידול במשקל העובדים עם שנות וותק שמעל 25 שנה מ-5.1% בשנת 1993 ל-9.3%. כל זאת על חשבון ירידה במשקל העובדים עם וותק נמוך יותר. עובדה זו מלמדת על יציבות רבה של כח האדם במוסד.

בחינת הנתונים לפי מין בדצמבר 1997 מעלה כי שיעור הוותק של 16 עד 25 שנים גבוה במיוחד בשכבות הוותק: 39.9% מהנשים לעומת 30.4% אצל הגברים. לעומת זאת בולט שיעורם הגבוה של הגברים בעלי וותק מעל 25 שנים 13.1% בגברים לעומת 7.9% בנשים, ככל הנראה בגלל סף הפרישה המוקדם אצל הנשים 60 שנים לעומת 65 שנים אצל הגברים.

לוח מס. 4: עובדי המוסד לפי קבוצות שנות וותק ומין בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

ותק	דצמבר 1997			דצמבר 1993			אחוז השינוי		
	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
סה"כ באחוזים	3,371	897	2,474	3,234	917	2,317	100.0	100.0	100.0
עד שנה	6.9	7.4	6.7	12.7	15.7	11.6	6.9	7.4	6.7
2-5	14.9	16.7	14.2	16.8	17.7	16.5	14.9	16.7	14.2
6-10	17.6	17.4	17.7	14.8	15.8	14.4	17.6	17.4	17.7
11-15	14.0	15.0	13.6	20.8	17.6	22.1	14.0	15.0	13.6
16-25	37.3	30.4	39.9	29.8	24.0	31.9	37.3	30.4	39.9
25-30	5.4	5.7	5.3	3.3	5.3	2.5	5.4	5.7	5.3
+ 31	3.9	7.4	2.6	1.8	3.9	1.0	3.9	7.4	2.6
							6.8	-2.2	4.2

1.5 העובדים לפי יחידה מקצועית ומין – לוח מס. 5

מהנתונים לדצמבר 1997 עולה כי 48.3% מהעובדים מועסקים ביחידות הגמלאות. 20.0% מועסקים בגבייה, בכספים 6.2%, בעני"א 7.6% מהסה"כ, וביתר יחידות המטה 17.9% מכלל העובדים.

בהשוואה לדצמבר 1993 לא חלו שינויים מהותיים בהתחלקות זו.

בחינת הנתונים לפי מין מעלה כי 54.2% מסה"כ הנשים מועסקות בגמלאות לעומת 32.1% מסה"כ הגברים. לעומת זאת ביחידות המטה אנו מוצאים 27.3% מסה"כ מהגברים לעומת 14.5% מסה"כ הנשים.

בהשוואה לשנת 1993 אנו רואים שחל גידול של 4% - 7% במספר העובדים בכל המינהלים למעט מינהל הכספים שבו חלה ירידה של 4.6% במספר העובדים בשנת 1997 בהשוואה לדצמבר 1992.

לוח מס. 5: עובדי המוסד לפי יחידות מקצועיות ומין בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

יחידה	דצמבר 1997			דצמבר 1993			אחוז השינוי		
	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
סה"כ	3,371	897	2,474	3,234	917	2,317	4.2	-2.2	6.8
באחוזים	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0			
גמלאות	48.3	32.1	54.2	48.1	32.3	54.3	4.8	-2.7	6.5
גבייה	20.0	23.3	18.8	19.7	22.7	18.6	5.6	0.5	8.1
כספים	6.2	4.1	7.0	6.8	4.8	7.6	-4.6	-15.9	-1.7
עני"א	7.6	13.2	5.5	7.8	13.3	5.6	1.2	-3.3	5.4
מינהל ¹	17.9	27.3	14.5	17.6	26.9	13.9	6.0	-0.8	11.1

1. כולל במשרד הראשי: בין היתר לשכה משפטית, מחקר ועוד.

1.6 עובדים לפי רמת השכלה ומין – לוח מס. 6

מהנתונים בדצמבר 1997 עולה כי לכ-60% יש השכלה של 9-12 שנות לימוד. ל-31.4% מהעובדים יש השכלה על-תיכונית. ול-9% יש השכלה שאינה עולה על 8 שנות לימוד.

בחינת הנתונים לפי מין מעלה כי ל-61.7% מסה"כ הנשים יש השכלה תיכונית לעומת 53.5% מהגברים.

לעומת זאת נמצא שיעור דומה אצל הגברים והנשים בעלי השכלה על-תיכונית: כ-32.0% מהסה"כ.

המוסד משקיע מאמצים רבים לשפר את רמת השכלת העובד ובמיוחד אלה החסרים השכלה תיכונית.

לוח מס. 6: עובדי המוסד לפי קבוצת שנות לימוד ומין בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

שנות לימוד	דצמבר 1997			דצמבר 1993			אחוז השינוי		
	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
סה"כ	3,371	897	2,474	3,234	917	2,317	4.2	-2.2	6.8
באחוזים	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0			
עד 8 שנים	9.0	13.5	7.4	10.3	15.3	8.3	-8.7	-13.6	-5.2
9-12	59.5	53.5	61.7	60.7	53.4	63.6	2.2	-2.0	3.6
13-16	24.8	25.9	24.4	23.2	24.6	22.7	11.3	2.7	15.0
+17	6.6	7.1	6.5	5.8	6.7	5.4	20.4	4.9	28.0

1.7 עובדים לפי רמת תפקיד ומין – לוח מס. 7

בדצמבר 1997 נמצא כי 38.2% מסה"כ העובדים מועסקים כמנהלי מדורים לעומת 50.9% בדצמבר 1993.

ניכרת מגמת תנועה של עובדים לרמת תפקיד גבוהות יותר: משקלם של עוזרים ראשיים גדל מ-16.7% בדצמבר 1993 ל-25.1%. משקלם של המרכזים עלה מ-13.4% מסה"כ בדצמבר 1993 ל-19.5% מהסה"כ בדצמבר 1997. אחוז העובדים שהם מנהלי מחלקות ומעלה גדל מ-8% בדצמבר 1993 ל-12.4% מסה"כ העובדים, בדצמבר 1997.

חלקן של הנשים הולך ופוחת ככל שרמת התפקיד עולה, כפי שניתן ללמוד מלוח זה: ברמת תפקיד של מנהל בכיר מהוות 4.7% מסה"כ הנשים לעומת 13.8% בקרב הגברים בדצמבר 1997.

בהשוואה לדצמבר 1993 אנו רואים שחל שיפור מרשים בחלקן של הנשים, שכן בדצמבר 1993 היה חלקן של הנשים שכיהנו בתפקידי ניהול בכירים פחות מ-2% והוא גדל ל-4.7% מסה"כ הנשים בדצמבר 1997.

לוח מס. 7: עובדי המוסד לפי קבוצת רמת תפקיד ומין בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

אחוז השינוי			דצמבר 1993			דצמבר 1997			רמת תפקיד
נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	
6.8	-2.2	4.2	2,317	917	3,234	2,474	897	3,371	סה"כ
			100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	באחוזים
-99.1	-98.6	-98.9	4.7	7.7	5.6	0.0	0.1	0.1	פקיד מנהלי
-23.8	-13.1	-21.7	57.2	34.9	50.9	40.9	31.0	38.2	מנהל מדור
84.7	-1.7	56.8	15.8	19.0	16.7	27.2	19.1	25.1	עוזר ראשי
57.0	41.8	52.3	12.9	14.6	13.4	18.9	21.2	19.5	מרכז
									סגן מנהל
-6.2	-17.1	-11.2	4.2	9.0	5.5	3.7	7.6	4.7	מחלקה
41.8	-14.5	14.2	3.4	8.3	4.8	4.5	7.2	5.3	מנהל מחלקה
178.6	106.7	136.3	1.8	6.5	3.2	4.7	13.8	7.1	מנהל בכיר

2. חלקן של הנשים בסך העובדים לפי קבוצות מיון שונות

בלוחות הבאים מושווה חלקן של הנשים מכלל עובדי המוסד לפי מאפיינים אישיים ותעסוקתיים בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993.

2.1 חלקן של הנשים לפי קבוצות גיל – לוח מס. 8

מלוח זה אנו למדים שחלקן של הנשים נמצא במגמת עליה ברוב קבוצות בגיל בדצמבר 1997 בהשוואה לדצמבר 1993.

יש לציין כי בגילאי 20-29 מהוות הנשים 80.7% מסה"כ העובדים בדצמבר 1997 לעומת 77.3% בדצמבר 1993.

משקלן הנמוך במיוחד של הנשים בקבוצת גיל +60 (46.7% בשנת 1993, 48.4% בשנת 1997) נובע מסף הפרישה לנשים בגיל זה.

לוח מס. 8: חלקן של הנשים בקבוצת גיל בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

גיל	דצמבר 1997			דצמבר 1993		
	סה"כ	נשים	% נשים	סה"כ	נשים	% נשים
סך הכל	3,371	2,474	73.4	3,234	2,317	71.6
עד 19	12	5	41.7	10	3	30.0
20-29	405	327	80.7	537	415	77.3
30-39	963	734	76.2	1,082	826	76.3
40-49	1,269	946	74.5	1,078	772	71.6
50-59	567	387	68.3	392	238	60.7
+ 60	155	75	48.4	135	63	46.7

2.2 חלקן של הנשים לפי דרוג – לוח מס. 9

בדירוג המינהלי מהוות הנשים 74.7% מסה"כ העובדים בדירוג זה. בדצמבר 1997, לעומת זאת, נמצא כי בדירוג המח"ר משקלן מכלל העובדים בדירוג זה הוא נמוך יותר: כ-70%.

בחינת משקלן של הנשים בדירוגים השונים מעלה כי חל גידול במשקלן של הנשים בכל דירוג ודירוג בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993; זאת כתוצאה מגידול במשקלן של הנשים בכלל העובדים במהלך השנים.

לוח מס. 9: חלקן של הנשים בקבוצת דירוג בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

דירוג	דצמבר 1993			דצמבר 1997		
	% נשים	נשים	סה"כ	% נשים	נשים	סה"כ
סך הכל	71.6	2,317	3,234	73.4	2,474	3,371
מינהלי	73.1	1,769	2,420	74.7	1,838	2,462
מח"ר	66.3	320	483	69.9	373	534
מקצועי ¹	80.1	214	267	80.8	249	308
אחר	21.9	14	64	20.9	14	67

1. כולל עובדים בדירוג טכנאים, מהנדסים, רופאים, משפטנים ועוד.

2.3 חלקן של הנשים לפי קבוצות מעמד בעבודה - לוח מס. 10

הנשים מהוות 75.2% מהעובדים הקבועים ו-70.2% מהעובדים על חוזה בדצמבר 1997.

בדצמבר 1997 היו 5 נשים ברמות ניהול בכירות אשר חתמו על חוזה והן מהוות 20% מכל העובדים בקבוצה זו. זאת כאשר בדצמבר 1993 היו בקבוצה זו 7 גברים, ואף ולא אישה אחת.

לוח מס. 10: חלקן של הנשים בקבוצת מעמד בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

מעמד	דצמבר 1993			דצמבר 1997		
	% נשים	נשים	סה"כ	% נשים	נשים	סה"כ
סך הכל	71.6	2,317	3,234	73.4	2,474	3,371
באחוזים קבוע	73.7	1,854	2,515	75.2	1,960	2,607
זמני	-	-	-	28.6	4	14
ארעי	61.8	42	68	25.0	2	8
חוזה	65.4	421	644	70.2	503	717
חוזה בכיר	-	-	7	20.0	5	25

2.4 חלקן של הנשים לפי קבוצות וותק - לוח מס. 11

מלוח זה אנו למדים כי הנשים מהוות למעלה מ-70% בקבוצות וותק של עד 30 שנה. מעל 30 שנה אנו מוצאים ששיעור הנשים נמוך יותר: הן מהוות כמחצית העובדים בקבוצה זו.

לעומת זאת, בדצמבר 1993 אנו מוצאים שיעורים נמוכים יותר של נשים בקבוצות הוותק הגבוהות: 54.6% בקבוצות וותק 25-30 שנים ו-39% בקבוצות וותק של 31 שנים ויותר.

הסיבה לשיעור הנמוך בקבוצות הוותק הגבוהות נעוץ בעובדה שמרבית הנשים אשר צברו תקופות וותק ממושכות ביותר מצויות בטווח גיל הפרישה החל מ-60 שנים לעומת 65 שנים בגברים.

לוח מס. 11: חלקן של הנשים בקבוצת וותק בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

ותק	דצמבר 1993			דצמבר 1997		
	% נשים	נשים	סה"כ	% נשים	נשים	סה"כ
סך הכל	71.6	2,317	3,234	73.4	2,474	3,371
עד שנה	65.0	268	412	71.4	165	231
5-2	70.2	382	544	70.1	351	501
10-6	69.7	333	478	73.7	438	594
15-11	76.1	513	674	71.5	339	474
25-16	77.1	739	959	78.3	986	1,259
30-25	54.6	59	108	72.0	131	182
+31	39.0	23	59	49.2	64	130

2.5 חלקן של הנשים לפי יחידות מקצועיות - לוח מס. 12

בדצמבר 1997 נמצא כי 82.3% מעובדי יחידות הגמלאות ו-82.3% מעובדי יחידות הכספים הן נשים. ביחידות עני"א ויחידות המטה האחרות שיעור נמוך יותר: 53.7% ו-59.4%, בהתאמה. בדצמבר 1997 שיעור הנשים בכל היחידות בהשוואה לדצמבר 1993 נמצא במגמת עליה.

לוח מס. 12: חלקן של הנשים ביחידות מקצועיות בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

יחידה	דצמבר 1993			דצמבר 1997		
	% נשים	נשים	סה"כ	% נשים	נשים	סה"כ
סך הכל	71.6	2,317	3,234	73.4	2,474	3,371
גמלאות	81.0	1,258	1,554	82.3	1,340	1,628
גבייה	67.4	431	639	69.0	466	675
כספים	79.9	175	219	82.3	172	209
עני"א	51.6	130	252	53.7	137	255
מינהל ¹	56.7	323	570	59.4	359	604

1. כולל במשרד הראשי: בין היתר לשכה משפטית, מחקר ועוד.

2.6 חלקן של הנשים לפי רמות השכלה – לוח מס. 13

מלוח זה אנו למדים כי בין דצמבר 1993 לדצמבר 1997 חל גידול במשקל הנשים בקרב העובדים בכל רמות ההשכלה.

לוח מס. 13: חלקן של הנשים בקבוצת השכלה בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

רמת השכלה	דצמבר 1993			דצמבר 1997		
	% נשים	נשים	סה"כ	% נשים	נשים	סה"כ
סך הכל	71.6	2,317	3,234	73.4	2,474	3,371
עד 8 שנים	58.0	193	333	60.2	183	304
9-12	75.1	1,474	1,964	76.1	1,527	2,007
13-16	69.9	525	751	72.2	604	836
+17	67.2	125	186	71.4	160	224

2.7 חלקן של הנשים לפי רמות תפקיד – לוח מס. 14

מלוח זה אנו למדים כי למרות ששיעור הנשים בסה"כ העובדים הוא גבוה (73.4% מסה"כ העובדים) הרי שככל שרמת התפקיד גבוה יותר שיעורן של הנשים הולך ופוחת.

לדוגמא, בעוד שחלקן של הנשים בין מנהלי המדורים הוא 78.4% וחלקן של הנשים בעוזרים הראשיים הוא כ-80% מסך העובדים בקבוצה המרכזים, הרי שחלקן בין מנהלי מחלקות ומנהלים בכירים נמוך באורח משמעותי: 63.3% ו-48.5% בהתאמה.

למרות הפערים אלה, השוואת הנתונים לעומת דצמבר 1993 מראה כי חל שיפור משמעותי במשקלן של הנשים ברמות מנהל בכיר – 48.5% מהסה"כ בקבוצה זו בדצמבר 1997 לעומת 41.2% מהסה"כ בקבוצה זו בדצמבר 1993.

לוח מס. 14: חלקן של הנשים ברמות תפקיד בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

רמת תפקיד	דצמבר 1993			דצמבר 1997		
	% נשים	נשים	סה"כ	% נשים	נשים	סה"כ
סך הכל	71.6	2,317	3,234	73.4	2,474	3,371
פקיד מינהלי	60.8	110	181	50.0	1	2
מנהל מדור	80.6	1,326	1,646	78.4	1,011	1,289
עוזר ראשי	67.7	365	539	79.8	674	845
מרכז	69.0	298	432	71.1	468	658
סגן מנהל						
מחלקה	54.2	97	179	57.2	91	159
מנהל מחלקה	51.0	79	155	63.3	112	177
מנהל בכיר	41.2	42	102	48.5	117	241

3. העובדים בסניפים לפי מאפיינים שונים

בלוחות הבאים נציג התפלגות העובדים בסניפים:

3.1 התפלגות העובדים לפי קבוצות גיל ולפי סניפים ומשרד ראשי – לוח מס. 15

לוח זה מציג התפלגות העובדים לפי קבוצות גיל בדצמבר 1997.

הגיל הממוצע הוא 41.8 שנים.

מהנתונים עולה כי בסניף אשקלון שיעור העובדים הצעירים (עד גיל 29) הוא גבוה יחסית לשאר הסניפים (27.1%), ויש לציין כי סניף אשקלון החל לתפקד בשנת 1996 כסניף עצמאי נפרד מסניף רחובות. אחריה בא סניף יפו עם שיעור עובדים צעירים 24.6% מסה"כ העובדים בסניף זה, ונצרת 22.3%, לעומת ממוצע של 12.7% ביתר הסניפים.

משקל העובדים בגילאי +60 שנים (האמורים לפרוש תוך שנים אחדות) הגבוה ביותר נמצא בסניפים פתח תקוה (8.7% מסה"כ העובדים בסניף), רמת גן (7.4% מסה"כ העובדים בסניף). ומכאן ממוצעי הגיל הגבוהים בסניפים אלה כ-44 שנים לעומת ממוצע ארצי של 42 שנים.

לוח מס. 15: התפלגות העובדים לפי קבוצות גיל בדצמבר 1997 (באחוזים)

קבוצות שנות גיל (סה"כ 100%)					ממוצע שנות גיל	סה"כ עובדים	סניף
+60	59-50	49-40	39-30	עד 29			
4.6	16.8	37.6	28.6	12.4	41.8	3,371	סה"כ כללי
5.0	18.5	37.8	27.2	11.5	42.4	940	משרד ראשי
4.4	16.2	37.6	29.1	12.7	41.6	2,431	סה"כ סניפים
2.2	18.2	39.1	25.4	15.1	41.2	225	ירושלים
6.5	21.1	37.2	26.3	8.9	43.5	247	תל אביב
6.5	19.6	31.2	32.6	10.1	42.5	199	חיפה
3.0	10.1	32.7	35.7	18.5	39.2	168	באר שבע
4.0	13.9	37.6	29.6	14.9	40.5	101	חדרה
5.1	14.1	29.3	42.4	9.1	40.4	99	טבריה-צפת
4.1	13.3	24.2	33.8	24.6	38.7	195	יפו
6.3	20.5	61.6	10.7	0.9	46.4	112	כפר סבא
2.8	8.5	46.2	32.1	10.4	40.9	106	נחריה-עכו
0.8	9.1	28.1	39.7	22.3	37.0	121	נצרת
1.9	13.2	42.4	32.1	10.4	41.5	106	נתניה
1.3	17.1	40.8	23.7	17.1	40.6	76	עפולה
8.7	21.4	35.0	28.1	6.8	44.4	103	פתח תקוה
1.1	21.6	46.6	23.9	6.8	43.0	88	קריות
6.6	19.7	44.1	21.7	7.9	44.2	152	רחובות
4.2	8.3	29.2	31.2	27.1	38.2	48	אשקלון
2.1	12.5	50.0	20.8	14.6	41.7	48	ראשון לציון
4.5	11.2	34.8	39.4	10.1	40.1	89	רמלה
7.4	19.6	41.9	22.3	8.8	43.9	148	רמת גן

3.2 התפלגות עובדי הסניפים לפי שנות וותק – לוח מס. 16

הוותק הממוצע בדצמבר 1997 עומד על 14.2 שנים.

בסניפים אחדים נמצא מספר שנות וותק ממוצע גבוה כגון: רחובות 16.8 שנים פתח תקוה 16.3 שנים, רמת גן 14.8 שנים.

במספר סניפים נמצאו שיעורים גבוהים של עובדים עם 25 שנות וותק ויותר:
תל אביב 13% מסה"כ העובדים בסניף, עפולה 10.5% נתניה 10.4%, ירושלים 10.2%.

עם זאת יש להזכיר כי במשרד הראשי נמצא 10.2% מהעובדים עם למעלה מ-25 שנות וותק.

בחינת משקלם של העובדים עם תקופת ותק שאינה עולה על שנה (שהם העובדים החדשים שנתקבלו במהלך השנה ו"שרדו" בסניף השנה הנסקרת) מעלה כי בסניפים: אשקלון 18.7% וראשון לציון 14.6% מסה"כ העובדים החלו לעבוד תוך שנה וזאת בגלל שמדובר בסניפים חדשים אשר היו בעבר בסניף רחובות והחלו לתפקד כסניפים עצמאיים החל משנת 1996. בעפולה 14.5% מהעובדים הם עובדים פחות משנה; זאת בהשוואה לממוצע הוותק הארצי העומד על 6.8 שנים.

לוח מס. 16: התפלגות עובדי המוסד לביטוח לאומי לפי מספר שנות וותק בדצמבר 1997

(באחוזים)

קבוצות שנות וותק (סה"כ = 100%)						ממוצע שנות וותק	סה"כ עובדים	סניף
+25	25-16	15-11	6-10	5-1	עד שנה			
9.3	37.3	14.1	17.6	14.9	6.8	14.2	3,371	סה"כ
12.3	35.5	12.6	16.7	15.0	7.9	14.5	940	משרד ראשי
8.1	38.0	14.6	18.0	14.8	6.5	14.0	2,431	סה"כ סניפים
10.2	36.5	9.3	17.8	17.3	8.9	13.9	225	ירושלים
13.0	41.7	13.8	17.4	10.5	3.6	15.9	247	תל אביב
8.0	38.7	10.1	18.1	16.6	8.5	13.8	199	חיפה
7.7	31.5	15.5	19.1	20.2	6.0	13.0	168	באר שבע
5.9	35.6	16.8	22.8	15.9	3.0	13.4	101	חדרה
7.1	34.3	26.3	14.1	11.1	7.1	13.8	99	טבריה-צפת
3.1	28.7	18.0	24.1	20.5	5.6	11.5	195	יפו
8.0	54.5	12.5	16.1	6.2	2.7	16.5	112	כפר סבא
4.7	34.0	16.0	17.0	15.1	13.2	12.8	106	נחריה-עכו
7.4	24.8	14.1	25.6	22.3	5.8	11.9	121	נצרת
10.4	37.7	11.3	21.7	15.1	3.8	14.0	106	נתניה
10.5	35.5	6.6	15.8	17.1	14.5	13.3	76	עפולה
7.8	49.5	18.4	11.7	10.7	1.9	16.3	103	פתח תקוה
5.7	47.8	17.0	10.2	12.5	6.8	14.5	88	קריות
9.2	51.3	14.5	12.5	9.2	3.3	16.8	152	רחובות
4.2	22.9	14.6	16.7	22.9	18.7	9.7	48	אשקלון
6.2	35.4	12.5	14.6	16.7	14.6	12.3	48	ראשון לציון
5.6	38.2	24.7	16.9	9.0	5.6	14.4	89	רמלה
9.5	38.5	14.2	20.3	12.8	4.7	14.8	148	רמת גן

3.3 לוח השוואתי בסניפים ומשרד ראשי לפי נאפיינים שונים בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993 -

לוח מס. 17

בלוח זה השווינו את תכונות העובדים לפי מין, דירוג מינהלי וגיל ממוצע בדצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993.

מההשוואה עולה כי משקלן של הנשים בסה"כ העובדים בסניפים נע בין 45.5% בנצרת ועד ל-90.9% בקריות, כאשר הממוצע הארצי בדצמבר 1997 הוא 73.7% הם נשים מסה"כ העובדים.

השוואת נתוני דצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993 מעלה כי חל גידול במשקלן של הנשים במרבית הסניפים.

לעומת זאת משקל הנשים במשרד הראשי עומד על 61.7% מסה"כ העובדים שם, לעומת 59.5% בשנת 1993.

הגיל הממוצע נע בין 37 שנים בנצרת ולבין 46.4 שנים בכפר סבא. בהשוואה לדצמבר 1993 אנו רואים שבכל הסניפים נמצא ממוצע הגיל בעליה.

הוותק הממוצע הגבוה מצוי בסניף רחובות 16.8 שנים - לעומת סניף יפו: 11.5 שנים. מספר שנות הוותק הממוצע לסה"כ העובדים הוא 14.2 שנים. בהשוואה לדצמבר 1993 אנו רואים שיש מגמת גידול בוותק הממוצע בכל הסניפים. הגידול המתון בגיל ובוותק מוסבר בעובדה כי פרישת עובדים וותיקים עד גיל גבוה וותק ממושך, מחד גיסא וקליטת עובדים צעירים, מאידך גיסא, ממתנת את ממוצעי הגיל והוותק בסניפים ובמשרד הראשי.

שיעור גבוה של עובדים בדירוג המינהלי נמצא בסניף יפו (85.6% מסה"כ העובדים בסניף), ראשון לציון 87.5%, עפולה 85.5% מהסה"כ ועוד.

לעומת זאת, בסניפים חיפה ורמת גן נמצא שיעור נמוך במיוחד של עובדים בדירוג המינהלי (59.3%-ו-66.3%, בהתאמה).

בהשוואה לדצמבר 1993 נמצא כי משקל הדירוג המינהלי נמצא במגמת ירידה במרבית הסניפים.

לוח מס. 17: לוח השוואתי על עובדי המוסד לפי סניפים ומשרד ראשי דצמבר 1997 לעומת דצמבר 1993

דצמבר 1993					דצמבר 1997					סניף
ממוצע שנות וותק	דרוג מינהלי (%) מהסחי"כ	ממוצע שנות גיל	מזה: אחוז (נשים)	סה"כ עובדים	ממוצע שנות וותק	דרוג מינהלי (%) מהסחי"כ	ממוצע שנות גיל	מזה: אחוז (נשים)	סה"כ עובדים	
11.2	74.8	39.7	71.6	3,234	14.2	73.0	41.8	73.7	3,371	סה"כ כללי
11.9	63.5	40.3	59.5	929	14.5	63.0	42.4	61.7	940	משרד ראשי
11.6	79.4	39.3	76.5	2,305	14.0	76.9	41.6	77.9	2,431	סה"כ סניפים
11.4	83.3	39.5	73.0	215	13.9	79.6	41.2	74.7	225	ירושלים
13.7	68.5	40.8	74.8	222	15.9	67.2	43.5	76.5	247	תל אביב
11.9	65.4	41.3	79.7	197	13.8	59.3	42.5	80.9	199	חיפה
10.5	85.6	36.5	86.3	160	13.0	85.1	39.2	83.9	168	באר שבע
11.2	82.0	38.3	76.4	89	13.4	80.2	40.5	74.3	101	חדרה
10.9	86.6	37.6	62.8	97	13.8	83.8	40.4	61.6	99	טבריה-צפת
9.1	86.0	37.0	83.0	194	11.5	85.6	38.7	84.5	195	יפו
13.0	82.0	43.0	86.4	111	16.5	78.5	46.4	85.7	112	כפר סבא
11.0	85.6	38.9	77.8	99	12.8	83.0	40.9	80.2	106	נהריה-עכו
10.2	78.3	35.9	37.8	111	11.9	71.1	37.0	45.5	121	נצרת
11.9	78.0	39.9	76.0	100	14.0	78.3	41.5	79.2	106	נתניה
11.5	81.4	37.9	74.3	70	13.3	85.5	40.6	76.3	76	עפולה
12.9	84.5	41.6	89.3	103	16.3	79.6	44.4	89.3	103	פתח תקוה
11.6	75.6	40.3	90.2	82	14.5	71.6	43.0	90.9	88	קריות
12.7	83.2	41.4	78.1	155	16.8	82.9	44.2	80.9	152	רחובות
9.4	87.5	36.8	75.0	32	9.7	85.4	38.2	79.2	48	אשקלון
11.5	81.1	40.6	91.9	37	12.3	87.5	41.7	87.5	48	ראשון לציון
10.9	81.6	37.1	82.3	87	14.4	82.0	40.1	83.1	89	רמלה
11.8	71.5	41.7	66.7	144	14.8	66.9	43.9	72.3	148	רמת גן

4. מספר המשרות במוסד לפי יחידות נוקצועיות בשנים 1984-1997 – לוח מס. 18

יש עניין לבחון את ההתפתחויות שחלו במספר המשרות המאוישות בפועל במוסד לפי יחידות מקצועיות. מלוח זה אנו למדים כי בשנת 1997 היו 3,270 משרות מאויישות בפועל בממוצע השנתי.

בהשוואה לשנת 1994 היה גידול של 1.3% למרות תוספת המטלות שהוטלו על המוסד במהלך שלוש השנים האחרונות.

בהשוואה לשנת 1996 חלה התיצבות במספר המשרות בסניפים תוך גידול של 1.9% בגמלאות. בשאר היחידות חלו שינויים קטנים המתבטאים בתוספות של משרה אחת או שתיים לכל יחידה מקצועית.

בחינת ההתפלגות הרב-שנתית לפי יחידות מעלה כי משקל המשרות בענפי הגמלאות שעמד בשנת 1984 על 51.3% התיצב בשנים האחרונות סביב לרמה של 58% מסה"כ העובדים בסניפים. גם במשקל יחידות המטה האחרות בסניפים חלה התיצבות סביב ל-13% מסה"כ העובדים בסניפים. הדבר נכון גם לגבי המשרות בגביה שמשקלן עומד על רמה של 22% ממספר המשרות המאוישות.

לעומת זאת נמשכת הירידה במשקלן היחסי של המשרות ביחידות הכספים בסניפים והוא נמצא במגמת ירידה רצופה. כעת הוא עומד על 6.9% בלבד מסה"כ העובדים בסניפים.

לוח מס. 18: מספר המשרות המאושות בפועל במוסד לביטוח לאומי לפי יחידות מקצועיות בשנים 1980 - 1997 (ממוצע שנתי)¹

שנה	סך הכל	סניפים				משרד ראשי	
		סך הכל	מינהלה	גמלאות	גבייה		
1984	3,024	872	2,152	287	1,104	569	192
1987	3,098	889	2,209	298	1,165	541	205
1993	3,221	900	2,321	297	1,341	512	171
1994	3,228	919	2,309	297	1,337	506	169
1995	3,249	959	2,290	293	1,329	504	164
1996	3,240	952	2,288	298	1,327	504	159
1997	3,270	955	2,315	300	1,352	502	161
אחוז השינוי מתקופה לתקופה							
1984	7.0	8.6	6.3	1.8	19.4	-0.5	-21.6
1987	2.4	1.9	2.6	3.8	5.5	-4.9	6.8
1993	6.0	9.6	4.5	-1.3	13.6	-3.7	-16.6
1994	0.3	2.3	-0.5	0.0	-0.3	-1.2	-1.1
1995	0.5	4.1	-0.9	-1.4	-0.6	-0.4	-3.0
1996	-0.3	-0.8	0.0	1.7	-0.2	0.0	-0.3
1997	0.9	0.3	1.2	0.7	1.9	-0.4	1.3
התפלגות באחוזים בסניפים						משרד ראשי כ- % מסה"כ המשרות במוסד	
1984	28.2	100.0	13.3	51.3	26.5	8.9	
1987	28.7	100.0	13.5	52.7	24.5	9.3	
1993	28.2	100.0	12.8	57.4	22.5	7.3	
1994	28.5	100.0	12.9	57.9	21.9	7.3	
1995	29.5	100.0	12.8	58.0	22.0	7.2	
1996	29.3	100.0	13.0	58.0	22.0	7.0	
1997	29.2	100.0	13.0	58.4	21.7	6.9	

1. מקור הנתונים: ירחון הסטטיסטי של המוסד בשנים אלה.

5. השוואת מאפייני עובדי המוסד לעומת אלה של עובדי המדינה – לוח מס. 19

יש עניין בהשוואת נתונים של עובדי המוסד לאלה של עובדי המדינה.

מאחר והנתונים שפורסמו לאחרונה על עובדי המדינה מתייחסים לדצמבר 1995 נערכה ההשוואה עם עובדי המדינה לאותה שנה.

מהגדרת מונח "עובדי המדינה" עולה כי עובדי המדינה אינם כוללים את לשכת הנשיא, עובדי הכנסת, משרד מבקר המדינה, משרד הביטחון, חיילים ואזרחים עובדי צה"ל, היועץ המשפטי, שופטים ודיינים, עובדי הוראה במערכת החינוך, שוטרים וסוהרים, שירות התעסוקה, המוסד לביטוח לאומי, חברת "בזק" ורשות הדואר.

בדצמבר 1995 מנו עובדי המדינה האמורים 54.3 אלף (גיזול של 5.1% לעומת דצמבר 1992) בעוד שמספר עובדי המוסד גדל בתקופה המקבילה ב-4.5%.

בחינת התפלגות העובדים לפי מין מעלה כי אצל עובדי המדינה שיעור הנשים הוא קטן מאשר במוסד לביטוח לאומי: כ-60% לעומת כ-72%, בהתאמה.

הגיל הממוצע בדצמבר 1995 אצל עובדי המדינה היה גבוה מאשר של עובדי המוסד לביטוח הלאומי: 44.2 שנים לעומת 40.5 שנים, בהתאמה.

בדיקת משקל קבוצות גיל של עובדי המדינה לעומת אלה של עובדי המוסד מעלה כי בקבוצות גיל שמעל 35 שנים, יש שיעורים הולכים וגדלים של עובדי המדינה לעומת עובדי המוסד. במיוחד בולט משקלם של עובדי המדינה בגילאי 55+ שנים – 20.4% לעומת 9.0% בלבד אצל עובדי המוסד בדצמבר 1995.

בשני המגזרים הנבחנו (המוסד ועובדי המדינה) נמצאה מגמה דומה של ירידה במספר העובדים ברמות גיל צעירות עד גיל 34 שנים וגידול במשקל העובדים בגילאי הביניים (35-54 שנים), בדצמבר 1995 לעומת דצמבר 1992.

השוואת הנתונים בדירוג המקצועי מראה כי משקל העובדים בדירוג המינהלי במוסד לביטוח לאומי ממשיך להיות גבוה בהשוואה לעובדי המדינה – כ-75% לעומת כ-50%, בהתאמה – זאת עקב מספרם הגדול של הדירוגים המקצועיים במשרדי הממשלה.

שיעור הנשים במרבית הדירוגים בשירות המדינה למעט המח"ר נע בסביבות 60%. במח"ר לעומת זאת נמצא שיעור נשים נמוך במידה ניכרת: 45.9% בלבד מעובדי המח"ר הן נשים.

שיעור הנשים בכל הדירוגים גבוה במוסד לביטוח לאומי מזה שבשירות עובדי המדינה.

השוואת הנתונים לפי וותק מעלה כי הוותק הממוצע במוסד עומד על 12.8 שנים לעומת 14.4 שנים אצל עובדי המדינה.

השוואת ההתפלגויות לפי קבוצות וותק מעלה כי ההתפלגות אצל עובדי המוסד דומה לזו של עובדי המדינה.

כדאי לציין כי מלבד אפקט הפרישה של עובדים וותיקים וכניסת עובדים חדשים, המשפיעים על ממוצעי הגיל והוותק, הרי שבשירות המדינה מופרדים מעת לעת גופים ציבוריים שונים ההופכים לרשויות עסקיות נפרדת, שמשפיעים גם הם על הגיל והוותק הממוצע.

השינויים האמורים מקשים על בחינת שינויים החלים במגזר זה והשוואתו למשתנים דומים במוסד לביטוח לאומי מתקופה לתקופה.

לוח מס. 19: השוואת נתוני עובדי המוסד לעומת עובדי המדינה לפי מאפיינים שונים בדצמבר 1995 לעומת דצמבר 1992

עובדי המדינה		עובדי המוסד		סה"כ
1995	1992	1995	1992	
54,134	51,482	3,355	3,211	
(א) התפלגות לפי מין				
100.0	100.0	100.0	100.0	באחוזים
40.6	40.1	27.3	28.8	גברים
59.4	59.9	72.7	71.2	נשים
(ב) התפלגות לפי גיל				
¹ 44,421	¹ 43,130	3,355	3,211	סה"כ
44.2	43.0	40.5	39.7	גיל ממוצע
100.0	100.0	100.0	100.0	באחוזים
2.0	3.0	4.4	6.1	עד 24 שנים
18.5	19.5	23.8	27.1	34-25
30.1	30.6	38.5	38.7	44-35
29.0	26.3	24.3	18.2	54-45
20.4	20.6	9.0	9.9	+55
(ג) התפלגות לפי דירוג מקצועי				
54,134	51,482	3,355	3,211	סה"כ
100.0	100.0	100.0	100.0	באחוזים
48.3	49.3	74.6	75.8	מינהלי
8.5	8.9	14.9	14.3	מח"ר
43.2	41.8	10.5	9.9	מקצועי ואחר
(ד) התפלגות לפי וותק באחוזים				
¹ 43,241	¹ 43,130	3,355	3,211	סה"כ
14.4	11.0	12.8	11.2	וותק ממוצע
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
24.6	28.3	26.6	31.2	עד 5 שנים
19.7	16.4	15.6	15.4	10-6
14.1	17.5	15.8	23.0	15-11
41.6	37.8	42.0	30.4	+16
(ה) משקל הנשים מהסה"כ לפי דירוג (באחוזים בכל תא)				
59.4	59.9	72.7	71.2	סה"כ
58.8	60.0	74.0	72.5	מינהלי
45.9	44.0	68.7	64.3	מח"ר
62.9	63.2	69.7	70.5	מקצועי ואחר

1. לא כולל עובדים מחוץ לשיא כוח האדם.

6. הפורשים מהמוסד בשנת 1997

בלוחות מס. 20-23 נציג נתונים על הפורשים במהלך שנת 1997

6.1 סיבות הפרישה – לוח מס. 20

במהלך שנת 1997 פרשו מהמוסד 202 עובדים, מתוכם 109 עובדים פוטרו (54% ממספר הפורשים) ו-62 עובדים התפטרו מרצונם (30.7% מהסה"כ הפורשים). 28 פרשו לגמלאות (13.9% מהסה"כ). השאר (3) נפטרו במהלך השנה.

לוח מס. 20: התפלגות הפורשים בשנת 1997 לפי סיבת הפרישה ומין

מין	סה"כ	סיבה				סיבה באחוזים			
		פיטורין	התפטרות	פרישה לגמלאות	פטירה	פיטורין	התפטרות	פרישה לגמלאות	פטירה
סה"כ	202	109	62	28	3	54.0	30.7	13.9	1.5
גברים	73	30	32	10	1	41.1	43.8	13.7	1.4
נשים	129	79	30	18	2	61.2	23.3	14.0	1.6

6.2 נתונים על העובדים שפרשו מעבודתם לפי גיל – לוח מס. 21

מלוח זה אנו למדים כי 115 מהפורשים מעבודתם (56.9%) עבדו במוסד פחות משנה. בחינת הפורשים לפי גיל מעלה שיעור הולך ופוחת עם הגיל של הפורשים שעבדו פחות משנה ביחס לסה"כ הפורשים.

מתוך 202 העובדים שפרשו היו 134 עובדים שנכללו במצבת כח אדם בדצמבר 1996 ומשקלם היה 4% מסה"כ העובדים בדצמבר 1996.

התפלגות 134 העובדים האמורים לעיל לפי גיל מעלה שכל שהגיל עולה פוחת שיעור העובדים שפרשו למעט גיל +60. שם שיעור הפורשים עולה ל-21.4% מסה"כ העובדים בגילאים אלה בשל פרישה לגמלאות.

במהלך שנת 1997 נקלטו בעבודה 299 עובדים חדשים, שמתוכם פרשו כבר 68 עובדים המהווים 22.7% מהעובדים האלה.

לוח מס. 21: נתונים על העובדים שפרשו מעבודתם במוסד בשנת 1997 לפי גיל

עובדים חדשים ב-1997			מספר העובדים ב-31.12.96			פורשים בשנת 1997			גיל
מסח"כ אחוז	פרשו תוך שנה	סה"כ	% מסח"כ ב-31.12.96	מזה פרשו בשנת 1997	סה"כ	%-ב מהפורשים	מזה עבדו פחות משנה	סה"כ	
22.7	68	299	4.0	134	3,363	56.9	115	202	סה"כ
58.6	17	29	81.3	13	16	90.0	27	30	עד 19
25.3	40	158	7.1	32	450	79.2	57	72	20-29
15.4	10	65	3.3	33	1,015	48.8	21	43	30-39
3.7	1	27	1.5	18	1,223	31.6	6	19	40-49
-	-	12	1.5	8	519	-	-	8	50-59
-	-	8	21.4	30	140	13.3	4	30	+60

6.3 נתונים על העובדים שפרשו מעבודתם במוסד לפי יחידות מקצועיות - לוח מס. 22

מנתוני לוח זה אנו למדים כי כשני שליש מהפורשים ביחידות הגמלאות והגבייה עבדו פחות משנה, לעומת שאר היחידות שבהן פחות ממחצית הפורשים עבדו פחות משנה.

השוואת משקלם של הפורשים בשנת 1997 שהיו קיימים במצבת כח האדם בדצמבר 1996 לפי יחידה מקצועית מעלה כי שיעורי הפרישה הגבוהים נמצאים במינהל (5.1%) ובגבייה (4.2%).

שיעורם של העובדים החדשים שפרשו יחסית למספר העובדים החדשים שנתקבלו במהלך שנת 1997 מעלה כי שליש ממספר העובדים החדשים ביחידת הגבייה פרשו תוך שנה לעבודתם ואחריהם בגמלאות 23% פרשו תוך פרק זמן זה.

לוח מס. 22: נתונים על העובדים שפרשו מעבודתם במוסד בשנת 1997 לפי יחידה מקצועית

עובדים חדשים ב-1997			מספר העובדים ב-31.12.96			פורשים בשנת 1997			יחידה מקצועית
מסח"כ אחוז	פרשו תוך שנה	סה"כ	% מסח"כ ב-31.12.96	מזה פרשו בשנת 1997	סה"כ	%-ב מהפורשים	מזה עבדו פחות משנה	סה"כ	
22.7	68	299	4.0	134	3,363	56.9	115	202	סה"כ
23.0	31	135	3.7	59	1,615	59.6	53	89	גמלאות
33.3	17	51	4.2	28	670	60.0	27	45	גבייה
13.3	2	15	2.8	6	216	37.5	3	8	כספים
6.7	1	15	3.8	10	260	45.5	5	11	עני"א
20.5	17	83	5.1	31	602	55.1	27	49	מינהל

6.4 נתונים על עובדים שפרשו מעבודתם במוסד לפי סניפים – לוח מס. 23

מהנתונים לפי סניפים ומשרד ראשי עולה כי שיעור הפורשים שעבדו פחות משנה בסניפים דומה לזה שבמשרד הראשי (56.2% ו-58.5, בהתאמה).

בסניפים באר שבע וחיה נמצאו שיעורי פרישה גבוהים של עובדים חדשים יחסית למספר הפורשים (86.7% ו-71.4, בהתאמה). לא הובאו בחשבון בניתוח סניפים שבהם מספר הפורשים היה קטן במיוחד.

בחינת משקלם של הפורשים במהלך שנת 1997 שהיו במצבת העובדים בדצמבר 1996 מעלה כי משקלם של מספר הפורשים מסך העובדים במשרד הראשי גבוה יותר משל הסניפים (7% לעומת 3.7%, בהתאמה). סניפים שבהם נמצא שיעורי פרישה גבוהים במיוחד: תל אביב 5.2% מסה"כ הפורשים. ירושלים (4.9%), יפו (4.6%) תוך התחשבות במספר הפורשים המשמעותי באותם סניפים. בחינת משקלם של הפורשים מתוך העובדים החדשים שנתקבלו בשנת 1997 ואשר פרשו במהלך שנת 1997 נמצא כי בסניף באר שבע מתוך 19 העובדים החדשים פרשו (9 כי במהלך השנה (47.4% מסה"כ העובדים החדשים שנתקבלו לעבודה באותה שנה). ביפו מתוך 20 עובדים שנתקבלו לעבודה בשנת 1997 פרשו כבר במהלך אותה שנה (9 עובדים 45% מסה"כ העובדים החדשים).

לוח מס. 23: נתונים על העובדים שפרשו מעבודתם במוסד בשנת 1997 לפי סניפים

עובדים חדשים ב-1997			מספר העובדים ב-31.12.96			פורשים בשנת 1997			סניף
אחוז מסה"כ	פרשו תוך שנה	סה"כ	חפורשים 96 מסה"כ ב-31.12.96	מזה פרשו בשנת 1997	סה"כ	ב-96 מהפורשים	מזה עבדו פחות משנה	סה"כ	
22.7	68	299	4.6	156	3,363	56.9	115	202	סה"כ
22.1	21	95	7.0	66	948	58.5	38	65	משרד ראשי
23.0	47	204	3.7	90	2,415	56.2	77	137	סה"כ סניפים
13.0	3	23	4.9	11	226	35.7	5	14	ירושלים
35.7	5	14	5.2	13	250	44.4	8	18	תל אביב
22.7	5	22	4.6	9	197	71.4	10	14	חיפה
47.4	9	19	3.6	6	169	86.7	13	15	באר שבע
25.0	1	4	2.0	2	98	33.3	1	3	חדרה
30.0	3	10	1.0	1	99	75.0	3	4	טבריה-צפת
45.0	9	20	4.6	9	195	61.1	11	18	יפו
25.0	1	4	-	-	111	100.0	1	1	כפר סבא
-	-	14	4.6	5	108	60.0	3	5	נהריה-עכו
22.2	2	9	2.5	3	120	40.0	2	5	נצרת
-	-	4	2.8	3	107	66.7	2	3	נתניה
21.4	3	14	5.3	4	76	100.0	7	7	עפולה
-	-	2	5.6	6	108	33.3	2	6	פתח תקוה
33.3	3	9	4.6	4	87	71.4	5	7	קריות
-	-	5	2.7	4	146	25.0	1	4	רחובות
-	-	7	-	-	41	-	-	-	אשקלון
-	-	9	-	-	42	-	-	-	ראשון לציון
28.6	2	7	4.6	4	88	33.3	2	6	רמלה
12.5	1	8	4.1	6	147	14.3	1	7	רמת גן

ניתן להזמין פרסומים במוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון,
שד' ויצמן 13, ירושלים 91909, טל. (02)6709579